

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 513/2013-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 29. októbra 2013 predbežne prerokoval sťažnosť V., H., zastúpeného advokátom JUDr. Š. P., Advokátska kancelária, H., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na rovnosť účastníkov súdneho konania zaručeného čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Humenné č. k. 18 C 73/2011-62 z 29. novembra 2011 a rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 4 CoPr 21/2012-147 z 26. apríla 2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť V. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. augusta 2013 doručená sťažnosť V., H. (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na rovnosť účastníkov súdneho konania zaručeného čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd

(ďalej len „dohovor“) rozsudkom Okresného súdu Humenné (ďalej len „okresný súd“) č. k. 18 C 73/2011-62 z 29. novembra 2011 a rozsudkom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) č. k. 4 CoPr 21/2012-147 z 26. apríla 2013.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ vystupoval ako žalovaný v konaní vedenom pred okresným súdom na návrh E. M., H. (ďalej len „žalobkyňa“), pod sp. zn. 18 C 1/2007, ktorého predmetom bolo zaplatenie náhrady mzdy s príslušenstvom.

Okresný súd rozsudkom č. k. 18 C 1/2007-294 zo 17. marca 2009 žalobný návrh žalobkyne zamietol. Vychádzajúc z právoplatného rozhodnutia o neplatnosti skončenia pracovného pomeru medzi sťažovateľom a žalobkyňou v inom konaní (sp. zn. 6 C 62/2002) okresný súd považoval za preukázané, že *„zo strany žalovaného, resp. jeho právneho predchodcu, došlo dňa 31.03.1999 k neplatnému zrušeniu pracovného pomeru so žalobkyňou. Žalobkyňa následne bola práceneschopná od 30.03.1999 do 31.08.1999, preto náhradu mzdy žiadala za obdobie od ukončenia práceneschopnosti do skončenia pracovného pomeru, t. j. do 06.03.2006. Vzhľadom na to, že žalovaná (správne malo byť žalobkyňa, pozn.) už v čase neplatného zrušenia pracovného pomeru vyvíjala a vyvíja zárobkovú činnosť formou živnostenského podnikania, súd dal za pravdu žalovanej strane, že nárok žalobkyne je nedôvodný...“*.

Na odvolanie žalobkyne krajský súd uznesením č. k. 4 Co 88/2008-325 zo 17. októbra 2008 prvostupňový rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Krajský súd konštatoval, že žalobkyňa *„opakovane menila petit žaloby, ale o pripustení návrhu súd prvého stupňa procesným uznesením nerozhodol. Na pojednávaní dňa 26.6.2007... vyhlásil uznesenie s uvedením pripustenia zmeny návrhu, avšak z uvedeného výroku... nevyplýva, ktorú zmenu návrhu pripustil...“*. Krajský súd *„za dôvodnú považoval odvolaciu námietku týkajúcu sa aj nevykonania navrhnutých dôkazov, pokiaľ sa týka nepripojenia navrhovaných spisov týkajúcich sa neplatného skončenia... pracovného pomeru... ako aj nevyhodnotenia všetkých vykonaných dôkazov... Opodstatnená bola aj odvolacia námietka týkajúca sa nesprávneho právneho posúdenia veci z dôvodu, že je nesporné, že k neplatnému skončeniu pracovného pomeru... došlo*

ku dňu 31.3.1999. Nárok navrhovateľky na náhradu mzdy je preto potrebné posúdiť podľa ust. § 61 ods. 1, 2 Zákonníka práce... v znení platnom a účinnom do 31.3.2002, pričom nie je možné zamieňať uplatnenú náhradu z titulu neplatného skončenia pracovného pomeru za uplatnenú náhradu mzdy pre prekážky na strane organizácie podľa... ust. § 130 ods. 1 Zákonníka práce platného do 31.3.2001... Za nesprávne právne posúdenie súdom prvého stupňa, odvolací súd považoval posúdenie nároku ako nároku v rozpore s dobrými mravmi v zmysle základných článkov Zákonníka práce.“.

Po opätovnom prerokovaní veci okresný súd rozsudkom č. k. 18 C 1/2007-375 zo 17. marca 2009 uložil sťažovateľovi povinnosť zaplatiť žalobkyni žalovanú sumu náhrady mzdy s príslušenstvom. Dôvodil, že nárok žalobkyne „s prihliadnutím k stanovisku odvolacieho súdu... pokladá za dôvodný...“.

Následne vo svojom odvolaní sťažovateľ namietal priznanie náhrady mzdy nad dobu šiestich mesiacov napriek tomu, že požiadal okresný súd o nepriznanie náhrady nad uvedenú hranicu. Argumentoval tiež, že „náhrada mzdy vyplýva len za 1/3 mzdy z vedľajšieho pracovného pomeru...“.

Krajský súd uznesením č. k. 4 Co 102/2009-441 z 13. novembra 2009 zrušil prvostupňový rozsudok okresného súdu nad 924,12 € istiny s príslušenstvom a v rozsahu zrušenia vrátil vec okresnému súdu na ďalšie konanie. Konštatoval, že z odôvodnenia rozsudku okresného súdu „nevyplyva, ako sa súd vysporiadal so žiadosťou žalovaného o nepriznanie náhrady mzdy nad 6 mesiacov... zákonný nárok na priznanie náhrady mzdy v danom prípade predstavuje 6 mesiacov, nad rozsah 6 mesiacov súd prvého stupňa sa mal vysporiadať so žiadosťou o nepriznanie náhrady mzdy a skúmať okolnosti rozhodné pre uplatnenie moderačného práva.“

Navyše z výrokovej časti napadnutého rozhodnutia vyplýva aj nesprávna číselnosť priznanej náhrady. Súd prvého stupňa sa vôbec nevysporiadal s uplatnenou náhradou mzdy podľa ust. § 130 ods. 1 Zákonníka práce..., a preto je v tejto časti... rozsudok nepreskúmateľný pre nedostatok dôvodov.“.

Okresný súd vec opätovne prerokoval a rozsudkom č. k. 18 C 73/2011-62 z 29. novembra 2011 uložil sťažovateľovi povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 7 229,02 € s príslušenstvom a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. V odôvodnení s poukazom na podnikateľskú činnosť žalobkyne v rozhodnom období uviedol, že „v rokoch 1998 až 2006 dosahovala v podnikaní stratu... avšak jej príjmy z podnikania boli vždy vysoké, z toho je zrejmé, že jej životné potreby neboli celkom ohrozené. Navyše v priebehu rokov 2002 až 2006 jej odporca postupne vyplatil celkovo sumu 5.590,98 eur a to na základe dohody zo dňa 21.08.2000 o vyporiadaní mzdových nárokov vo funkcii intendantky..., na základe rozsudku súdu sp. zn. 7C 1137/2001 zo dňa 09.02.2004... a na základe dohody o skončení pracovného pomeru v pozícii riaditeľky zo dňa 06.03.2006... Zároveň je potrebné uviesť, že navrhovateľka pracovala na plný úväzok vo funkcii štátnej intendantky, z ktorého boli jej mzdové nároky odporcom v plnom rozsahu uspokojené, avšak vo funkcii riaditeľky, pracovala iba na 1/3 úväzok.

Z vyššie uvedených dôvodov súd dospel k záveru, že požiadavka odporcu na priznanie nižšej náhrady mzdy navrhovateľke je dôvodná do výšky 30%, preto jej priznal za každý mesiac od 03/2000 do 02/2006 sumu 101,62 eur, ktorá predstavuje 70% z priemernej mesačnej mzdy navrhovateľky vypočítanej súdom vo výške 145,17 eur a sumu 14 eur za 3 pracovné dni v mesiaci marec 2006, ktorá predstavuje 70% zo sumy 20 eur za 3 pracovné dni. Celkovo súd navrhovateľke priznal náhradu mzdy vo výške 7.229,02 eur za 72 mesiacov po 101,62 eur plus 14 eur za tri dni v mesiaci marec 2006 a v prevyšujúcej časti návrh zamietol.“. Okresný súd opravným uznesením č. k. 18 C 73/2011-130 z 10. augusta 2012 opravil výrok svojho meritórneho rozsudku tak, že sťažovateľ je povinný zaplatiť žalobkyni 7 330,64 € s príslušenstvom, a to vzhľadom na chybu v počítaní.

Sťažovateľ napadol prvostupňový rozsudok odvolaním. Namietal nesprávne právne posúdenie veci. Podľa jeho názoru sa okresný súd „neriadil vysloveným právnym názorom odvolacieho súdu v uznesení sp. zn. 4Co 102/2009 zo dňa 13.11.2009“. Navrhol zmeniť napadnutý rozsudok vo vyhovujúcom výroku tak, že sa žaloba zamietne.

Krajský súd rozsudkom č. k. 4 CoPr 21/2012-147 z 26. apríla 2013 napadnutý prvostupňový rozsudok v spojení s opravným uznesením okresného súdu potvrdil. Konštatoval, že okresný súd „správne zistil skutkový stav veci týkajúcej sa uplatnenej

náhrady mzdy za obdobie od marca 2000 do 06. 03. 2006 z dôvodu neplatného skončenia pracovného pomeru navrhovateľky u odporcu vo funkcii riaditeľky v súbežnom pracovnom pomere s funkciou intendantky... Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením uvedeným súdom prvého stupňa po skutkovej aj právnej stránke.

K odvolaniu odporcu uvádza, že súd prvého stupňa bol viazaný vysloveným právnym názorom odvolacieho súdu v uznesení... č. k. 4Co 102/2009 zo dňa 13. 11. 2009, v ktorom uviedol, aby sa súd prvého stupňa po zrušení rozhodnutia č. k. 18C 1/2007-375 zo dňa 17. 03. 2009 nad 924,12 Eur istiny s príslušenstvom, zaoberal žiadosťou odporcu o nepriznanie náhrady mzdy nad 6 mesiacov s tým, že pri posudzovaní dôvodnosti sa mal súd zaoberať výsledkami vykonaného dokazovania, preukázanými skutočnosťami o tom, že navrhovateľka podnikala, mala preukázateľný príjem z podnikateľskej činnosti, ako aj mal zohľadniť už vyplatenú náhradu mzdy vo výške 5 584,68 Eur a mal prihliadať na to, že vo funkcii riaditeľky u odporcu navrhovateľka pracovala na 1/3 úväzok, ktorý úväzok musela zohľadňovať aj výška priemerného mesačného zárobku.

Odvolací súd je toho názoru, že súd prvého stupňa sa v zmysle tohto právneho názoru riadil a postupoval, pretože sa náležite v odôvodnení rozhodnutia vysporiadal so všetkými dôvodmi, ktoré bolo potrebné zohľadniť pri uznaní sčasti namietanej žiadosti o nepriznanie náhrady mzdy nad 6 mesiacov. Súd prvého stupňa správne vychádzal z priemerného mesačného zárobku u navrhovateľky vo výške 145,17 Eur, ktorá suma bola krátená z dôvodu priznania náhrady mzdy nad 6 mesiacov len v rozsahu 70 % z priemerného mesačného zárobku, po zohľadnení 1/3 úväzku navrhovateľky v pracovnom pomere u odporcu. Táto uplatnená námietka preto nebola opodstatnená. Okolnosti, na ktoré odvolací súd upozornil odporcu o zníženie náhrady, resp. nepriznaní náhrady mzdy nad 6 mesiacov boli súdom prvého stupňa náležite posúdené, a preto namietané nerešpektovanie vysloveného právneho názoru odporcom nebolo opodstatnené.“

V sťažnosti doručenej ústavnému súdu sťažovateľ namieta, že „hoci sa prvostupňový súd vôbec neriadil právnym názorom odvolacieho súdu, po nami podanom odvolaní, odvolací súd rozhodnutím sp. zn. 4CoPr 21/2012 zo dňa 26.4.2013, jeho rozhodnutie údajne ako správne potvrdil s konštatovaním, že rozhodnutie potvrdil preto, lebo prvostupňový súd

mal vraj všetko vykonať tak, ako mu to uložil, vrátane prepočtu priznaných súm, vypočítaných z priemernej mzdy žalobkyne...

Uvedené sa však vôbec nezakladá na pravde, vrátane nesprávne vyčísleného prepočtu priemernej mzdy žalobkyne, ktorý si ona sama nesprávne prepočítala, keď táto predstavovala nie čiastku, z ktorej súd tiež nesprávne vychádzal, 154,02 eur, ale len 118,37 eur, čo sme aj listinne dokumentovali. A tak rozhodol prvostupňový a návazne odvolací súd i napriek tomu, že nenastala ani iná, nová dôkazná skutočnosť, ktorá by to odôvodňovala.“.

Sťažovateľ s poukazom na ustálenú judikatúru ústavného súdu týkajúcu sa arbitrárnosti a zjavnej neodôvodnenosti rozhodnutí všeobecných súdov tvrdí, že oba napadnuté rozsudky *„takýmto neospravedlňiteľným a neudržateľným rozhodnutím, ktoré malo za následok porušenie nášho základného práva na rovnosť v konaní, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie, je. Ním vyvodené právne závery sú totiž zjavne neodôvodnené, i arbitrárne.*

Nie je predsa, z hľadiska nášho ústavného práva na rovnosť v konaní, i práva na spravodlivé súdne konanie, možné, aby odvolací súd niečo konkrétne uložil podriadenému súdu nižšej inštancie, tento nevykonal po tomto jeho zrušujúcom pokyne žiadny nový dôkaz, ani nenastala vôbec žiadna nová skutočnosť a aj napriek tomu prvostupňový súd rozhodne v rozpore s pokynom jeho nadriadeného súdu, a tento vzápätí rozhodnutie prvostupňového súdu akceptuje ako údajne správne. A dokonca to, čím sa má riadiť aj podčiarkne, aby to zrejme neprehliadol?! Konanie prvostupňového i odvolacieho súdu sú tak v rozpore so zásadou predvídateľnosti práva a právnej istoty! Naviac, takéto protirečivé konania a rozhodnutie všeobecného súdu poškodzuje aj majetok Slovenskej republiky, pretože tento v značnej čiastke bude nevyhnutné odovzdať súkromnému subjektu, ktorý podniká v miliónových obratoch a na peniaze ostatných daňových poplatníkov vôbec nie je odkázaný!“.

Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd vo veci samej nálezom takto rozhodol:

„1. právo V. na rovnosť v konaní podľa čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu v Humennom sp. zn. 18C/73/2011

zo dňa 29.11.2011 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 4CoPr 21/2012 zo dňa 26.4.2013 porušené bolo.

2. rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 4CoPr 21/2012 zo dňa 26.4.2013 sa zrušuje a vec sa mu vracia na ďalšie konanie a rozhodnutie.

3. sťažovateľovi sa priznáva náhrada trov konania. “

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania.

Sťažovateľ za zásah porušujúci jeho základné právo podľa čl. 47 ods. 3 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v návrhu na rozhodnutie vo veci samej označil prvostupňový rozsudok okresného súdu č. k. 18 C 73/2011-62 z 29. novembra 2011 „v spojení“ s odvolacím rozsudkom krajského súdu č. k. 4 CoPr 21/2012-147 z 26. apríla 2013.

Použitie slovné spojenie „v spojení“ umožňuje viacero výkladov z hľadiska toho, či sťažovateľ považuje za porušujúci jeho označené práva iba rozsudok prvostupňový alebo rozsudok prvostupňový a súčasne rozsudok odvolací, alebo dokonca iba rozsudok odvolací.

V posudzovanom prípade ústavný súd ustálil za predmet prieskumu oba rozsudky všeobecných súdov, pričom prihliadol na charakter sťažovateľovej argumentácie (ústavnú vadnosť vytyka obom rozhodnutiam), ako aj na skutočnosť, že odvolací rozsudok krajského súdu potvrdil odvolaním napadnutý prvostupňový rozsudok, a tak tvrdenie o nerešpektovaní skoršieho záväzného právneho názoru krajského súdu (z uznesenia č. k. 4 Co 102/2009-441 z 13. novembra 2009) sa podstatou vytykanej vady vzťahuje tak na rozsudok okresného súdu vo veci samej, ako aj na odvolací rozsudok, ktorý ho potvrdil.

Súčasne ústavný súd nepovažoval za procesne efektívne vyzývať sťažovateľa na upresnenie sťažnostného petitu, a to predovšetkým s ohľadom na právne závery, ku ktorým pri predbežnom prerokovaní predloženej sťažnosti dospel.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

1. Pri predbežnom prerokovaní časti sťažnosti smerujúcej proti rozsudku okresného súdu č. k. 18 C 73/2011-62 z 29. novembra 2011 ústavný súd vychádzal z princípu subsidiarity podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Toto ustanovenie ústavy limituje hranice právomoci ústavného súdu, a to tým spôsobom, že sťažovateľ má právo domáhať sa ochrany základných práv a slobôd na ústavnom súde iba v prípade, ak mu túto ochranu nemôžu poskytnúť všeobecné súdy (mutatis mutandis napr. I. ÚS 103/02, I. ÚS 269/06). Podstatou účinnej ochrany základných práv sťažovateľa je okrem iného aj riadny opravný prostriedok, ktorý sťažovateľ využil vo vzťahu k základným právam a slobodám, porušenie ktorých namieta, a ktorý mu umožňoval odstrániť stav, v ktorom vidí porušenie svojich základných práv a slobôd.

Ústavný súd vzhľadom na princíp subsidiarity, ktorý vyplýva z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy, nemá právomoc preskúmať napadnutý rozsudok okresného súdu ako súdu prvého stupňa, pretože jeho rozhodnutie preskúmal krajský súd v dôsledku

odvolania sťažovateľa. Z tohto dôvodu bolo potrebné sťažnosť v tejto časti odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie.

2. Pokiaľ ide o časť sťažnosti smerujúcu proti rozsudku krajského súdu č. k. 4 CoPr 21/2012-147 z 26. apríla 2013, ústavný súd uvádza, že z citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu možno o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03).

Podľa čl. 47 ods. 3 ústavy všetci účastníci sú si v konaní podľa odseku 2 rovní.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch...

2.1 Zásada rovnosti strán v procese sa prejavuje vytváraním rovnakých procesných podmienok a rovnakého procesného postavenia subjektov, o ktorých právach a povinnostiach rozhoduje občianskoprávny súd (PL. ÚS 43/95, II. ÚS 121/02). Zásadu zakotvenú v čl. 47 ods. 3 ústavy je potrebné interpretovať tak, že ide o princíp, zaručujúci rovnaké procesné práva a povinnosti konkrétnych účastníkov v konkrétnom konaní (m. m. nález Ústavného súdu Českej republiky vo veci Pl. ÚS 19/02).

Pod rovnakým postavením účastníkov možno rozumieť iba také procesné postavenie, ktoré zabezpečí spravodlivý proces. Požiadavka spravodlivého procesu v sebe obsahuje zásadu zaručujúcu pre každú stranu v procese mať rovnakú možnosť obhajovať svoje

záujmy a zároveň vylučujúcu mať možnosť podstatnej výhody voči protistrane (IV. ÚS 8/07).

Obsah práva rovnosti ako jedného z určujúcich ústavnoprávných princípov občianskeho súdneho procesu spočíva teda v tom, že všetci účastníci občianskeho súdneho konania (osobitne sporového konania), ako aj iného civilného procesu majú rovnaké procesné práva a povinnosti, ktoré uplatňujú a plnia za rovnakých procesných podmienok bez zvýhodnenia alebo diskriminácie niektorej z procesných strán. Nerozhoduje procesné postavenie alebo procesná pozícia účastníka, nie je podstatné ani to, ktorý z účastníkov sa stane žalobcom a ktorý z účastníkov je žalovaný (II. ÚS 35/02).

Táto zásada vyjadrujúca „právo na spravodlivý proces“, nutnosť rovnakých „pravidiel hry“ alebo tiež „princíp rovnosti zbraní“ pre všetkých účastníkov súdneho konania je ďalej rozvedená predovšetkým v zákone č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „OSP“).

Rovnosť účastníkov v súdnom konaní ako prirodzený dôsledok rovnosti všetkých občanov bližšie charakterizuje § 18 OSP, podľa ktorého účastníci majú v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie... Súd je povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv. Táto zásada sa premieta aj v ďalších ustanoveniach Občianskeho súdneho poriadku, predovšetkým v ustanoveniach upravujúcich vedenie konania a priebeh dokazovania.

Zmyslom procesných garancií vyplývajúcich z čl. 47 ods. 3 ústavy je zabezpečiť, aby bola účastníkovi konania, na ktoré sa tieto garancie vzťahujú, poskytnutá zo strany príslušného orgánu verejnej moci rozumná a dostatočná možnosť uplatniť svoj vplyv na priebeh a výsledok konania využitím svojich procesných práv za podmienok, ktoré ho nestavajú do podstatne nevýhodnejšej pozície v porovnaní s druhým účastníkom konania (III. ÚS 153/07).

Procesný postup orgánu verejnej moci by teda predstavoval protiústavný zásah vtedy, ak by účastníkovi konania objektívne znemožnil využiť jeho oprávnenia byť prítomný pri prerokovaní veci (vrátane dokazovania), predložiť argumentáciu na podporu svojich

stanovísk, vznášať námietky a návrhy, navrhovať a predkladať dôkazy na podporu svojich tvrdení, vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, klásť svedkom otázky, využívať právnu pomoc v konaní alebo uplatniť opravné prostriedky, a z hľadiska konania ako celku by tým postavil niektorého z účastníkov do podstatne nevýhodnejšej pozície.

Sťažovateľ založil svoje tvrdenie o porušení svojho základného práva na rovnosť účastníkov konania a práva na spravodlivé súdne konanie v podstate na jedinej námietke, a to nerešpektovaní právneho názoru krajského súdu ako súdu odvolacieho vyjadreného v zrušujúcom uznesení č. k. 4 Co 102/2009-441 z 13. novembra 2009 okresným súdom a následnej akceptácii tohto prístupu súdu prvého stupňa krajským súdom v rozsudku č. k. 4 CoPr 21/2012-147 z 26. apríla 2013.

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní predloženej sťažnosti dospel k záveru, že s ohľadom na citovanú judikatúru vymedzujúcu obsah základného práva na rovnosť účastníkov súdneho konania nemožno v sťažovateľom vymedzenom dôvode, na ktorom je založená celá sťažnosť, vidieť porušenie označeného základného práva. Aj v prípade, že by okresný súd skutočne nerešpektoval záväzný právny názor odvolacieho súdu podľa § 226 OSP, nebolo by možné uzavrieť, že tým bolo sťažovateľovi znemožnené využiť jeho oprávnenia byť prítomný pri prerokovaní veci (vrátane dokazovania), predložiť argumentáciu na podporu svojich stanovísk, vznášať námietky a návrhy, navrhovať a predkladať dôkazy na podporu svojich tvrdení, vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, klásť svedkom otázky, či využívať právnu pomoc v konaní alebo uplatniť opravné prostriedky. Inými slovami, nerešpektovanie § 226 OSP súdom prvého stupňa nespadá do aplikačného rozsahu základného práva na rovnosť účastníkov konania podľa čl. 47 ods. 3 ústavy. Preto aj v prípade, že by odvolací súd následne takúto vadu prvostupňového rozsudku neopravil, nemožno uvažovať o porušení základného práva na rovnosť účastníkov konania. Takýmto postupom totiž krajský súd nestavia jedného účastníka konania do ústavne neakceptovateľnej podstatne nevýhodnejšej pozície v porovnaní s druhým účastníkom toho istého sporového konania. Neznemožňuje mu realizáciu procesných úkonov, ktorými účastník konania môže ovplyvniť priebeh konania, ako aj jeho výsledok. Namietaným rozhodnutím teda krajský súd nepriznal žalobkyni viac práv, než mal v označenom sporovom konaní k dispozícii sťažovateľ, ale predovšetkým mu

neodňal (resp. neobmedzil) možnosť uplatnenia jeho procesných námietok ani ho nijakým iným spôsobom oproti druhému účastníkovi konania neznevýhodnil.

Preto v časti namietajúcej porušenie základného práva na rovnosť účastníkov konania podľa čl. 47 ods. 3 ústavy napadnutým potvrdzujúcim rozsudkom krajského súdu je predložená sťažnosť zjavne neopodstatnená.

2.2 Pokiaľ ide o namietané porušenie práva sťažovateľa podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v prvom rade poukazuje na skutočnosť, že argumentácia v prospech záveru o porušení tohto práva je totožná s dôvodmi, na ktorých sťažovateľ založil tvrdenie o porušení základného práva podľa čl. 47 ods. 3 ústavy.

Na druhej strane ústavný súd neopomína, že čl. 6 ods. 1 dohovoru má podstatne širší aplikačný záber a rovnosť účastníkov sporového konania je len jedno z čiastkových práv plynúcich z práva na spravodlivé súdne konanie.

Sťažovateľ tiež dôvodí, že akceptáciou nerešpektovania skôr vysloveného vlastného záväzného právneho názoru v neskoršom odvolacom konaní (a rozhodnutí) krajský súd porušil sťažovateľovo právo na spravodlivý proces. Pri posudzovaní tejto otázky ústavný súd už v minulosti (vo veci sp. zn. III. ÚS 46/2013) poukázal na judikatúru súdov v Českej republike, ktoré v porovnaní so slovenskou právnou reguláciou civilného procesu rozhodujú v takmer identickom právnom prostredí, podľa ktorej odvolací súd nepostupuje v rozpore s procesnými predpismi, ak svoj predchádzajúci vo veci vyslovený právny názor zmení a potvrdí také rozhodnutie súdu prvého stupňa, ktorým tento jeho skorší právny názor nerešpektoval (napr. rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky z 24. októbra 2007 vo veci sp. zn. 28 Cdo 3342/2007). Pre odvolací súd totiž nevyplýva z § 226 OSP jeho viazanosť vlastným právnym názorom. Teda odvolací súd svoj skorší záväzný právny názor môže aj zmeniť.

Z uvedených dôvodov ústavný súd aj vo väzbe na namietané porušenie práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru uzatvára, že dôvod, na ktorom uvedenú časť svojho petitu sťažovateľ založil, nie je subsumovateľný pod čl. 6 ods. 1 dohovoru. Preto ústavný súd ani nepristúpil ku skúmaniu, či okresný súd vo svojom meritórnom rozsudku

č. k. 18 C 73/2011-62 z 29. novembra 2011 rešpektoval skôr vyslovený právny názor krajského súdu ako súdu odvolacieho, a i v tejto časti predloženú sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

3. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi formulovanými sťažovateľom v petite jeho sťažnosti (návrh na zrušenie odvolacieho rozsudku krajského súdu, návrh na priznanie náhrady trov konania).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. októbra 2013